

# Rigsdagstidende.

1861. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 34.

Trettende Session.

## 11te Møde.

Torsdagen den 17de October Kl. 1.

(Fortsat.)

**Søgsbro** (fortsat): Da det ikke er iblandt de Poster, hvortil der gives størst Bidrag, grebes jeg af en Frygt for, at det skulde være en af de Poster, der maaskee lettest kunde komme til at lide under det nye Formaal, som nu er sat for Sorø Akademi; i alt Fald laa det dog vist i Ministerens Tanke, at det var et Tilskud, som dette Thing havde omfattet med en særdeles Interesse, og som det ligesom havde nødet Ministeriet til efterhaanden at anvende noget af Sorø Akademis Midler til. Der kunde ganske vist være Anledning til at undersøge, hvad Holberg, Absalon og de andre Givere til Sorø Akademi kunde antages helst at ville have Pengene anvendte til, enten til Theatret eller til Bondehøjskoler, men jeg skal ikke opholde Tiden dermed. Jeg skal kun minde om, at der har været en Tid, og det var i Slutningen af Christian den Ottendes Regjering, da der forelaa en bestemt kongelig Beslutning for, at Sorø Akademi skulde gjenoprettes i en ny, stor og sand Folkehøjskole, hvor der skulde gives Underviisning i de forskellige Gjenstande, som Borgerne i Almindelighed kunde behøve i Livet, uden at Veien skulde spærres for dem ved Prøver paa deres Kjendskab til Tydsk, Latin eller hvilken som helst andre vilkaarlige Sprog, man ellers har sat. Dengang indsaae man Nyttens af, at der var et Sted, hvor den menige Mand af Borger- og Bondestanden, som havde Lyst og Trang

der til, kunde blive udførlig oplyst om sit Fædreland og Modersmaal, dets Literatur, dets Natur, Historie, borgerlige Lovgivning, Forfatning og Forvaltning, om almindelig Statslære, Statshusholdningslære og saa mange andre Fag, som man baade før og nu, uden Grund og til stor Skade, vedbliver at forbeholde den studerende Ungdom. Den ærede Minister har for et Dieblit siden udtalt sig med stor Varme for at give Borger- og Bondestanden større Hjælp til at gjøre sig bekendte med Landets Lovgivning, og jeg paastjønner fuldt og varmt den Interesse, der er lagt for Dagen netop ved Udgivelsen af denne lille Lovsamling (Hør!), men Bøger ere dog ikke tilstrækkelige, og det er jo kun i en enkelt Retning. Uagtet man skulde synes, at en fri Grundlov og en udstrakt Valglov maatte gjøre en saadan folkelig Højskole, om ikke nødvendig, saa dog meget ønskelig, var imidlertid et af de første Skridt af vort første ansvarlige Ministerium med et Pennestrøg at stille hele denne Sag i Vero. Fra den Tid ere Sorø Akademis Midler blevne spredte til en Mængde af Formaal, men det er kun meget Lidt, der er blevet anvendt til fri aandelig Udvikling af Borger- og Bondestandens voksne Ungdom, thi hvad der er givet til Seminarierne, er jo egentlig kun givet til Kirkeskoler; noget Saadant er Seminarierne dog endnn i det Væsentlige. Efterhaanden har Folkethinget bragt Ministeriet til at anvende Midler fra Sorø Akademi til Bondehøjskoler, først 2000 Rb. og derefter gradviis indtil 11,000 Rb.; men det er altid steet med stor Sparsomhed, og ibetmindste som oftest med Modstand fra Regjeringens Side. Hvad har nu Følgen været af